

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvemši sobot,
nedelj in praznikov).
:: Čitajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 231. — Štev. 231.

NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 4, 1940—P ETEK, 4. OKTOBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

ZOPET SEŠTANEK NA BRENNERJU

Danes odločujeta diktatorja o zelo važnih svetovnih zadevah

V Rimu in Berlinu so se večeraj pojavile govornice, ki niso bile niti potrjene, niti zanikane, da se bosta danes na Brennerju zopet sestala Mussolini in Hitler. Poročilo iz Berlina pravi, da sta se Hitler in vnanji minister Joachim v. Ribbentrop iz glavnega mesta neznanekam odpeljala.

Poznejše poročilo iz Rima pa pravi, da se bosta danes o polnoči na Brennerju sestala Mussolini in Hitler in bosta odločevala o usodi Evrope in o velikem delu ostalega sveta.

Kaj je dalo povod za ta sestanek, je skrivnost, ki je znana samo obema diktatorjema, vendar pa se more z vso gotovostjo domnevati, da bo ta sestanek najvažnejše važnosti, kakor so bili vsi dosedanji njuni sestanki.

V sedanjem času pa je tudi potrebno, da se sestaneta moža, ki sta se zavzela, da v Evropi postavita nov red. Odkar sta se zadnjič sestala na Brennerju 18. marca, se je marsikaj dogodilo in na podlagi dosedanjih dogodkov bo treba izdelati nove načrte za bodočnost.

Nastopila je nova faza vojne

Vsled vojaške trozveze med Nemčijo, Italijo in Japonsko je nastopila nova faza vojne, kajti zveza je obrnjena proti Združenim državam in Rusiji, vsled česar sedanja vojna ni več samo evropska, temveč svetovna.

Združene države so zelo važne

Hitler in Mussolini se dobro zavedata, da so z ozirom na sedanjo vojno Združene države zelo velikega pomena. Upoštevati je treba njihove neusahljive vires, ki jim omogočajo voditi vojno več let. Zato bosta storila vse, da obdržita Ameriko izven vojne ali pa saj zmanjšata njeno pomoč Angliji. In vojaška trozveza je bil en korak v tej smeri, drugi korak pa bo najbrže storjen na Brennerju.

Pomen predsedniških volitev

Velikega pomena za Nemčijo in Italijo, pa tudi za ostalo Evropo, so letošnje predsedniške volitve. Hitlerju in Mussoliniju ni všeč Rooseveltova vnanja politika, zato bosta skušala prepričati, da bi bil izvoljen. V notranje zadeve Združenih držav se ne smeta vmešavati, toda pred 5. novembrom bosta morala nekaj ukreniti, kar bo vplivalo na volilno kampanjo.

Razpravljala bosta tudi o Rusiji

Tekom današnjega razgovora bosta Hitler in Mussolini mnogo razpravljala o Rusiji. To je mogoče sklepati iz tega, ker so listi v Berlinu, Rimu in celo v Tokiju zadnje dni izvanredno prijazno pisali o Rusiji. Uradna Moskva o novi vojaški zvezi ni povedala svojega mnenja, zato bo treba na Brennerju v tem pogledu kaj storiti, da bo Rusija z bodočim novim redom zadovoljna in da bo tudi pojasnila svoje stališče.

Važnost Španske za osiše

Nemčija, zlasti pa še Italija, si že dolgo prizadevata, da bi potegnili v vojno na svoji strani tudi Španko. Španka pa se temu brani, trdeč, da je vsled državljanske vojne osirotela in oslabila in da ji zaradi tega nikakor ni mogoče vmešavati se v zopetno vojno. Toda za Španko je velikega pomena, kakšen bo izid sestanka med Hitlerjem in Mussolinijem. Zato je zastopnik generala Franca Ramon Serrano Sunjer, ki je večeraj nameraval odpotovati iz Rima svoj odhod odložil za dva dni, da počaka, da mu Mussolini sporoči, kaj je s Hitlerjem sklenil glede njegove demovine.

HITLER IN MUSSOLINI SKONČALA RAZGOVOR

Hitler in Mussolini sta imela na Brennerju "bliskovito" konferenco, na kateri sta razpravljala o vlogi Združenih držav v svetovnih zadevah ter o konečnem udarec na Anglijo. Navzlic zelo kratkemu razgovoru sta Hitler in Mussolini odločila zelo važne stvari o bodočih svetovnih dogodkih. Po poročilu iz Rima sta bila pri razgovoru navzoča tudi nemški vnanji minister von Ribbentrop in italjanski vnanji minister grof Ciano. Po poročilu iz Berlina sta se Hitler in Mussolini dogovorila o prihodnjem skupnem odločnem vdarcu na Anglijo in sta tudi razmotrivala o vplivu, ki bi ga ta udarec izvajal na zaveznico Anglije — Združene države.

URADNO POROČILO IZ RIMA

O sestanku naznanja uradno poročilo iz Rima naslednje: Kanceler Hitler in ministrski predsednik Mussolini sta se sestala na Brennerju ob 11 dopoldne in sta takoj pričela z razgovori v Mussolinijem privatnem železniškem vozu.

ZASEDBA DOBRUDŽE KONČANA

Kakor pravi neko poročilo iz Sofije, je Bolgarska zasedla južno Dobrudžo, ko je bolgarska armada dospela do nove rumunske meje, ki je ista, kot je bila leta 1912. Pri vkorakovanju v odstopljeno ozemlje bolgarska armada ni zadela na nobeno oviro.

Navzlic temu, da so rumunski kmeje, ki so se izselili iz odstopljenega dela Dobrudže, nekateri kraje opustošili, vladajo med Bolgarsko in Rumunsko najboljši odnosi in obnovljena bo trgovina v prid obema državam.

V zahvalo za nemško in italjansko posredovanje pri bolgarskih zahtevah je mestni svet v Sofiji svoje tri največje

ulice imenoval po kralju Viktorju Emanuelu, Mussoliniju in Hitlerju.

Tudi drugim zahtevam bo vstreženo

Ker je bilo bolgarskim zahtevam mirnim potem v Craiovi zadoščeno, zato upa Bolgarska, da bo zadoščeno na isti način tudi ostalim njenim zahtevam in v prvi vrsti zahtevam proti Grški, od katere hoče imeti ozemlje, po katerem bo imela dostop do Egejskega morja v Solunu. Bolgarsko časopisje pravi, da naj pogodba v Craiovi služi za zgled za rešitev vseh balkanskih vprašanj.

ODVAJALEC PRIZNAL ZLOČIN

Muhlenbroich, ki je odvedel triletnega Marca de Tristana, bo danes obsojen na dosmrtno ječo. — Zadeva pred sodiščem je bila v štirih minutah končana.

V torek zjutraj so privdli pred sodnika Maxwell McNutta 40 letnega Nemca Wilhelma Muhlenbroicha, ki je bil odvedel triletnega Marca de Tristana, potomca stare in bogate californijske družine.

Odvetnik Bullock je povedal sodniku, da je obtožence natančno pojasnil njegovo zadevo ter mu odkrito povedal, da ne sme pričakovati nobene milosti. Obtožence mu je odvrgnil, da bi bila stvar čimprej končana, in res ni trajala več kakor štiri minute.

— Kriv sem, — je priznal Muhlenbroich.

— Ali imate še kaj drugega pripomniti? — ga je vprašal sodnijski klerk.

— Ničesar. Še enkrat pravim, da sem kriv.

Stal je visoko vzravnal pred sodnikom in mu gledal naravnost v oči.

In niti z očesom ni trenil, ko je rekel sodnik, da bo v petek, 4. oktobra izrekel obsodbo.

Za Muhlenbroichov zločin določa postava dosmrtno ječo. Muhlenbroich je odvedel maledga Tristana 20. septembra ter skušal nato iziliti od otrokovih starišev stotisoč dolarjev.

Otroka je odpeljal v gozde, kjer sta ga srečala drvarja Cecil Wetzel in Ellis Wood. Prijela sta ga, pretepla, zvezala in vrnila otroka starišem. Stariši so hoteli drvarjema izplačati 25 tisoč dolarjev nagrade. Wood je vzel svoj delež, Wetzel pa ni hotel vzeti niti pennyja. Rekel je: Vem, kaj se to pravi, ker imam sam otroke.

Navzoča sta bila tudi vnanja ministra von Ribbentrop in grof Ciano.

PREPREČENA VSTAJA V MEHIKI

Dva Almazanova pristaša sta svoje naklepe plačala z življenjem. — Vojaštvo je presenetilo "revolucionarje" v njihovem glavnem stanu.

Mehiško vojaštvo je preprečilo vstajo, ki so jo zasnovali pristaši poraženega predsedniškega kandidata Juana Almazana. Ob dveh zjutraj so vojaki vdrli v neko vilo v bližini Monterey, kjer je bil glavni stan "revolucionarjev. — Vnela se je vroča bitka, v kateri sta padla dva zarotnika.

Almazan je meseca julija kandidiral za predsedniško mesto. Po zatrdilu vlade, je dobil vladni kandidat Manuel A. Camacho večino, s tem odlokom pa Almazan nikakor ni bil zadovoljen. Trdil je, da so se pri volitvah završile velike sleparije in sicer v korist njegovemu nasprotniku.

Kmalu po porazu je odpotoval Almazan v Združene države, toda njegovi pristaši v Mehiki nečejo mirovati, pač pa javno pripovedujejo, da se Camacho ne bo nikdar vselil v predsedniško palačo, češ, da je do tega upravičen edino Almazan.

Pri napadu na vilo pri Monterey je bil padel brigadni general Andreas Zarzosa, ki je veljal za enega najvplivnejših Almazanovih pristašev v Mehiki. On je bil tudi tajno izbran za načelnika revolucionarnega gibanja.

Vojaške oblasti imajo baje nepobitne dokaze, da so se zbrali zarotniki pod Zarzosovim poveljstvom v omenjeni vili v odločnem namenu, da naslednjega dne zavzamejo Monterey, ki je važno mehiško

Pod nacijsko peto

Nemški državni komisar je razpustil na Norveškem vse politične stranke, izvzemši stranko narodnega edinstva, ki ima izključno nacijski program. Prepovedal je vse filme, ki niso napravljeni v Nemčiji; zatrl je neki socialistični časopis ter prepovedal prodajo knjig znane pisateljice Sigrid Unset, ki je svoječasno dobila Nobelovo nagrado.

(Nemški državni komisar na Norveškem je Josef Terboven, katero ime kaže na slovensko pokoljenje. — Op. ur.)

LONDONSKA ULICA PO ZRAČNEM BOJU

Slika kaže, kako izgleda londonska ulica, kadar so nacijski bombniki dovršili svoje uničevalno delo. Večeraj je bombardiranje Londona nekoliko ponehalo. Nemških letal, ki so prileteli preko preliva je bilo malo in ko so videli, da ne morejo ničesar opraviti, so se obrnili in vrnili, od koder so prišli.

Amerika opozarja Nemčijo na dolg

12. septembra je poslala vlada Združenih držav Nemčiji noto, v kateri jo je opozorila na povojni dolg, ki znaša 274 milijonov dolarjev. Približno toliko je veljalo vzdrževanje ameriške okupacijske armade. Glede izplačila sta se vladni sporazumeli leta 1930. Leta 1933 je bil proglašen moratorij. Izza onega časa ni Nemčija več plačala.

Narodni dohodek se je povečal

Narodni dohodek Združenih držav je bil v prvih osmih mesecih tekočega leta dva tisoč 400 milijonov dolarjev večji kot pa v istem razdobju prejšnjega leta. To poročilo je podal trgovinski tajnik Jesse H. Jones.

Če bo narodni dohodek do konca leta v istem razmerju naraščal, bo znašal dne 31. decembra 73 tisoč milijonov dolarjev ter bo dosegel najvišjo stopnjo izza leta 1930.

LONDON NAPADA ROOSEVELTOVO VNANJO POLITIKO

Rooseveltu očita, da skuša doseči odlično mesto v zgodovini in da zato prepleta ameriške interese z interesi drugih držav. — Willkie je baje vse drugačen možak.

V mestu Hastings v državi Nebraska je govoril Alf M. Landon, ki je leta 1936 kandidiral na republikanskem tiku pa je bil poražen.

Presenečenim poslušalcem je rekel: — Če bi bil jaz Hitler, bi dosti raje šel v boj s predsednikom Rooseveltom kot pa z Wendellom Willkiejem.

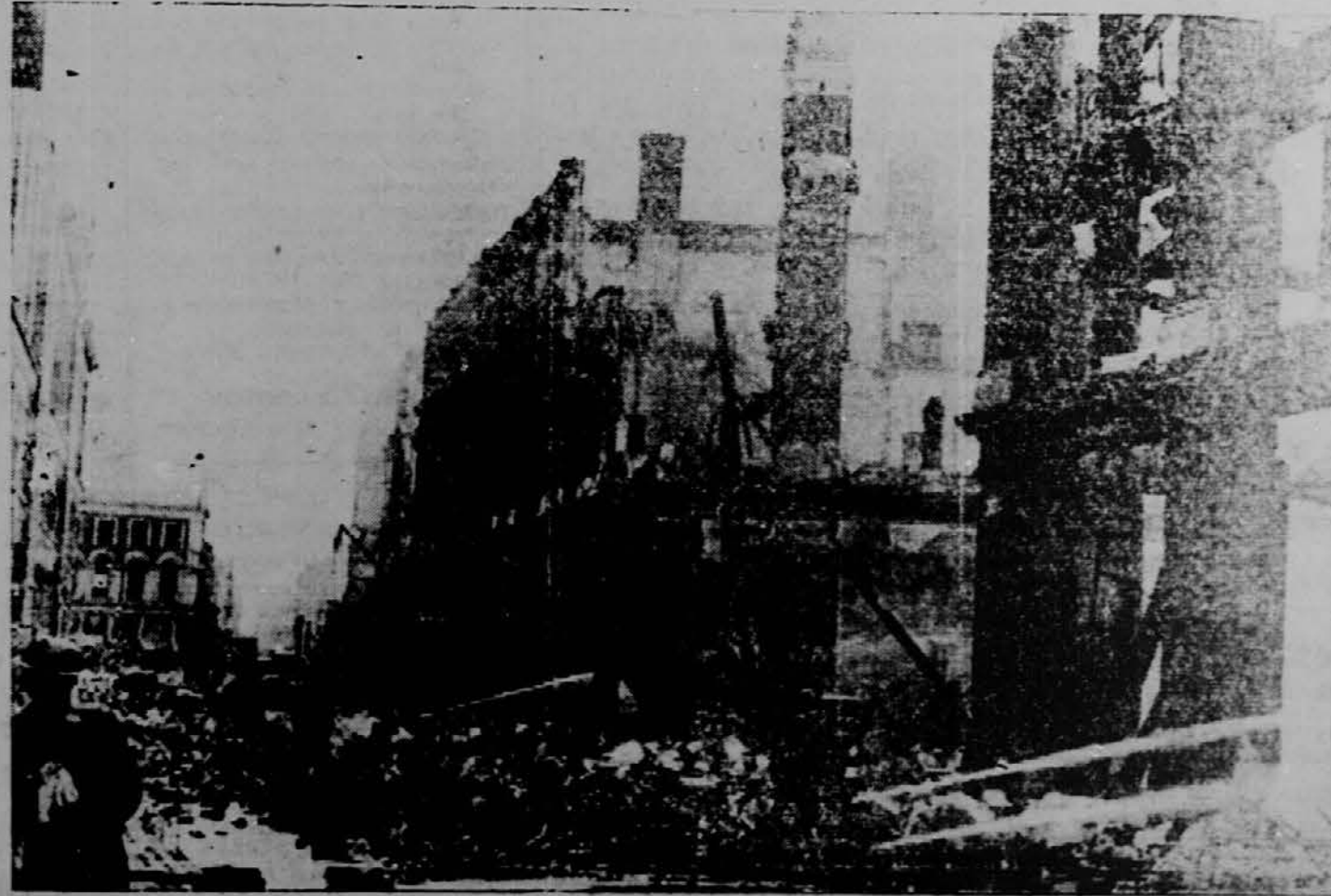
— Če presodimo vnanjepolitične nazore obeh mož, — je rekel Landon, — opazimo med njima ogromno razliko.

— Glede Willkieja vem, da ne bo zapletal ameriške politike v evropsko in azijsko politiko več kot je neobhodno potrebno. On bo posvetil vso skrb ameriškim interesom. Z Rooseveltom je drugače. On bolj sili v politiko drugih držav, želi igrati v mednarodnih

odnosih odločilno vlogo in hoče zavzeti eno najodličnejših mest v svetovni zgodovini.

— Roosevelt je nadaljeval Landon, — bi rad ravnotako obvladoval svetovno politiko kot obvladuje demokratsko stranko. S tem, da skuša uradni termin raztegniti na vse svoje življenje, hoče zanikati vse uspehe drugih predsednikov.

— Hitler bo imel z Rooseveltom znatno manj opravka kot bi ga imel z Willkiejem. Navidez je Rooseveltovo vodstvo sijajnejše, v resnici je pa le bolj fantastično. Roosevelt misli, da je mogočen armadni in mornariški strateg, kot tudi misli, da bo navzlic svojim neuspehom diktiral trgovcem in poljedelcem.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. - Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

ZA MEDVEDJO KOŽO

Človek pride nehoti do zaključka, da mora biti s Hitlerjevimi vojnimi načrti nekaj narobe. Ne samo malo, pač pa precej. Zdi se, da je nemško armadno vodstvo svoje prvotne vojne načrte dočela spremenilo.

Še pred dvema tedni smo vsak dan brali poročila iz Berlina, da bo Angleško otočje premagano in da se bo to zgodilo najkasneje do 15. oktobra. Po zavzetju Anglije bi Nemčija sklenila "zmagoslavni mir", ki bi ji vrgel v malho vse, po čemer je kdaj zahrepenela.

Hitler je domneval, da bo letošnja jesen vsega konec. Vojno naj bi zaključil napad na Anglijo po zraku in po morju. Ta načrt se je značkrat izjalovil, toda nacistična politika ne sme in ne more priznati, da se ji je kaj izjalovilo. Fašistične in nacistične armade morajo veljati pri narodu za nepremagljive, ki s svojimi moralnimi sredstvi vedno izsilijo svojo voljo.

Če slučajno ni zaželjene zmage na enem bojišču, je treba na drugem izvojevati toliko pomembnejšo zmago.

Zdaj so posvetili naciji in fašisti vso pozornost Sredozemlju. Povod temu je dalo vodstvo nemške armade, ki se je naposed vendarle prepričalo, da Angleškega otočja ni mogoče tako zlahka zavzeti. S samimi značilnimi napadi ne gre, vojnih ladij pa Nemeem krvavo primanjkuje.

Nad vse značilen je nenaden preobrat pisanja nemškega in italijanskega časopisja. Kar preko noči so se v listih pojavili članki, da je treba osvoboditi dežele v Sredozemskem morju, prav posebno pa Palestino in Irak. In še predno je bilo kaj storjeno, sta si začela napadalec deliti plen.

Italija naj dobi Tunis, angleško-egiptski Sudan in severni del province Kenje.

Nemčija naj seveda pograbi svoje bivše afriške kolonije, za nameček naj pa dobi še francosko Zapadno Afriko, belgijski Kongo, Egipt in Južna Afrika naj bi postala "protektorijat" pod berlinsko in rimsko nadvlado.

To bi bila "nova ureditev Afrike".

Prej je treba se zavzeti Gibraltar, Egipt in Sueški kanal. Glede Gibraltarja je seveda treba najprej pridobiti Španjolsko. Če bi se kaj obotavljala, bi Španjolska zadela ista usoda kot je zadela Poljsko, Norveško, Holandsko, Belgijo in Francijo. Tako pa se dozlaži ni zgodilo, ker je prepričal minister Sunjer Hitlerja in Mussolinija, da Španjolska ni v stanu zaradi gospodarskih, notranjih in finančnih ovir udeležiti se nobene vojne.

Cel načrt je bil zelo fantastičen, toda z ozirom na Gibraltar in na Egipt bi bil vsekakor izvedljiv; seveda s sodelovanjem Španjolske.

Anglija nima v Afriki prav posebno dosti vojaštva. Toda za osvojevalca ne pride toliko v poštev vojaštvo, kot pa podnebje, puščava, pomanjkanje vode in pomanjkanje cest.

Nemci bodo, kakor se kaže, poskusili na drugi način. Naprej bodo prišle najprej na vrsto dežele ob Sredozemlju, predvsem seveda Palestina, kajti iz Palestine vodi pot do bogatih petrolejskih ležišč. Skoro neverjetno je, da bi se v tem slučaju mogle izogniti vojni Turčija in Jugoslavija.

Z ozirom na vse to pa ni toliko važno, kaj nameravata Hitler in Mussolini zavzeti, pač je pa najvažnejše dejstvo, da je Hitler povsem izpremenil svoj prvotni načrt.

To, na kar se Hitler zdaj pripravlja, ne bo več blitzkrieg in ne bo več evropska vojna. To bo velika vojna na treh kontinentih, ki bo celo po nacističnih računih trajala leta in leta. V sled te vojne bodo prizadete vse svetovne sile, ki bodo druga za drugo pahnjene v njo.

Toda to se najbrž ne bo zgodilo. Prihodnja zima bo za Nemčijo odločilna. Četudi je sklenila z Italijo in Japonsko tesnejšo zvezo, ji to ne bo dosti koristilo. Živeča, železa in olja ji ne more dati ne Italija in ne Japonska, ker še njima manjka teh najpotrebnejših sredstev za vojskovanje.

Toda Hitler mora nekaj natrobiti svetu, v upanju, da izbrise svoj neuspeh. Da je bil nameravan napad na Angleško otočje popoln neuspeh, niti sam Hitler ne taji.

Svet je treba pač s kakšno drugo napovedjo preplašiti. Tekom svetovne vojne sta se posluževala sličnih sredstev kajzer Viljem in njegov oproda Ludendorff.

Iz Jugoslavije

Alkohol uničil zakon.

V Nasicaš se je te dni odigrala grozna družinska tragedija. Železničar Viada Milinković, ki se je poročil s pošto uradnico Marijo Štoter, se je zadnji čas udal pijači. Njegova lepa žena se je z vso pridnostjo posvetila domačemu delu, mož je pa zvečer rajše hodil od gostilne do gostilne. Marija je pogosto prosila svojega moža, naj ostaja zvečer doma, on pa o tem ni hotel ničesar slišati. Večkrat je prišel pijan domov in razgrajal ter razbijal. Končno se je Marija odločila napraviti konec temu življenju ter se je preselila k svoji stari materi. Milinković je divjal in skušal svojo ženo pregovoriti, da bi se spet vrnila. Marija pa tega ni hotela storiti. Te dni je zvečer prišel Milinković k Mariji, jo zgrabil za ramena, jo tresel in vpel nad njo, nato pa je potegnil samokres in kakor obseden streljal na prestrašeno ženo. Marija se je vsa v krvi spazila skozi nizko okno na dvorišče. Divjačoji mož se je zaklenil v kuhinjo. Ko so prišli orožniki, da bi ga aretirali, si je pognal kroglo v glavo. Marija, ki so jo takoj spravili v bolnišnico, k sreči ni bila smrtno nevarno ranjena in je že na potu ozdravljena.

brat všeč in se je že smatrala za nevesto mladega moža.

Nedavno je brat dobil dobro službo v Beogradu. Gnjljivo je bilo slovo obeh ljubečih. Brat Ilija je pisal svoji sestri Bogdani dolga pisma. Bogdana pa je naenkrat spremenila svoje mišljenje. Misli je, da mora Ilija na vsak način poročiti kako mestno dekle. Bila je prepričana, da se bo bratu posrečilo v Beogradu pridobiti si lepo premoženje. Jefimija pa je dobra le za kakšno kmetijo. Ilija je kmalu našel novo nevesto in te dni je Bogdana prejela od njega fotografijo, na kateri je bil naslikan Ilija v družbi mestne lepoticke. Jefimija je bila jezna na svojo prijateljico. Stanovali nista več skupaj, vendar pa je Bogdana večkrat obiskala svojo prijateljico in hvalila brata, ki je sedaj v Beogradu na najboljši poti, da bo postal bogat mož. Bogdana je bila celo tako neprevidna, da je Jefimiji pokazala sliko. Ko jo je Jefimija videla, je bila vsa iz sebe in je sklenila, da se bo krvavo maščevala nad Bogdano. Ko se je Bogdana s prijateljicami besedami poslovila od Jefimije, je ta vzela samokres svojega očna in se spazila za svojo prijateljico, ki je šla proti Istoku. V nekem gozdu jo je dohitela in ji pognala kroglo v hrbet. Bogdana se je mrtva zgrudila na tla.

Prijateljstvo plačala s smrtjo.

V vasi Žakovo, nedaleč od Istoka sta veljali 19-letna Jefimija in nekaj let starejša Bogdana za najboljši prijateljici. Jefimija, izredno lepa in temperamentna deklica, se je celo preselila k Bogdani in tam dolgo časa stanovala. Bogdana se je veselila, ko je videla, da njen brat rad pogleduje za Jefimijo. Tudi Jefimiji je bil

Bitka med cigani.

V eni preteklih noči je prišlo v novosadski okolici do krvavega obračunavanja med dvema skupinama ciganov. Zakaj je prav za prav nastal boj, se ne ve. Cigani so streljali in se klali z noži in drugim orožjem. Ko se je pojavila policija, so se razbežali na vse strani na vozovih. S seboj so tudi odpeljali 12-letnega dečka, ki je bil najhuje ranjen. Od doslej prijateljskih cigov se je moglo zvedeti, da jih je veliko hudo ranjenih, pa se niso podali v bolnišnico.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 3/4 x 14 1/4 inčev
48 velikih strani;
32 barvanih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma o-snaženih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDVO ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVILJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide s novimi mejami vojaških držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Skrivnostni zločin v vasi.

Nedavno je bil v svoji hiši v vasi Djurdjevic pri Bjelovaru umorjen ugledni posestnik Josip Štapanac. Po sledovih so ugotovili, da je zločin izvršila oseba, ki so ji bile domače razmere dobro znane. Zločinec je v kuhinji snel obe krili okna in se splazil v kuhinjo, kjer je spal Štapanac, kateremu je zadal s sekuro smrtni udarec. Okrog ene ponoči je Štapančeva žena, ki je spala v sosednji sobi, šla na dvorišče in slišala, kako njen mož hrope. Šla je v kuhinjo in videla, da ima mož vso glavo krvavo. Takoj je poklicala sosede, ki so o zločinu obvestili orožnike. Motiv zločina ni znan, tudi ni zločinec zapustil nobenih sledov.

Rada bi izvedela

za MARLJO (kako se piše, ne vem), s katero sva skupaj potovali iz Trsta s parnikom Saturnia in smo 8. maja, 1938 odpotovali iz Napolja. Doma je bila iz Trebča in je potovala k svojemu možu v Clevelandu, O. Jaz sem potovala s svojim sinom Marijom k svoji sestri Suman v Norwood, Mass. — Prosim, da se zglesi na naslov: IVANKA LACH, c. of John Suman, 6 Rock Hill Sreet, Norwood, Mass.

HEVATSKI KONCERT.

V nedeljo 3. novembra 1940 priredi baritonist dunajške državne opere Mr. Piero Pierotič velik koncert v Manhattan Center 34 th St., in 8. Avenue, New York, N. Y.

Čisti dobiček je namenjen za hrvaško cerkev v New Yorku.

Pri koncertu bo sodelovala priznana hrvaška koncertna pevka Miss Frances Čeh in bo pela jugoslavanske pesmi; ameriške pesmi pa bo pela Miss Maria Silver.

Sodeluje tudi Milan Verni tamburaški orkester iz New Yorka.

Pričetek koncerta bo ob 7.30 zvečer. Vstopnina je v predprodaji 50 centov, pri vratih pa 75 centov.

Nesrečna ljubezen starega krznarja.

Pred dnevi se je krznar J. oglašil na kriminalnem oddelku zagrebške policije in pripovedoval pretresljivo sentimentalno zgodbo. Pred kakimi petimi leti je na letovanju v Makarski spoznal lepo 22-letno dekle. Ime ji je bilo Frida. Starec se je na prvi pogled čez ušesa zaljubil vanjo, a vse njegovo trubadurstvo in vsa njegova pripravljenost, da ji vse, kar premore, položi k nogam, je ostala zaman. Ves obupan in izgubljen se je jeseni vrnil v mesto. A usodi igre s starcem se ni bilo dovolj. Čez nekaj mesecev je na Jelačićevem trgu iznenada v tranjavu zagledal iste črne lase, iste divne oči... V resnici pa ni bila Frida, pa tudi tako nedotopna ni bila. Bila je Pavla Varičeva, baje iz Celja doma, in ko je videla, da je starec ves naumen vanjo, je lepo šla z njim. Sklenila sta prijateljstvo in ljubezen in stari krznar je imel velike načrte z njo. Hotel je postaviti za gospodarico svojega podjetja, napraviti je hotel veliko damo iz nje. Zaradi nje se je sprl s svojo rodbino, za nemarjal je trgovino, vse je šlo počasaj k vrugu. Potem je oboje. Dva meseca je bil priklenjen na posteljo in Pavla je sama vodila prodajalno. Ko je okroval, da bi lahko spet sam prišel v lokal, se je ona odločno uprla. Stari mož je zasul, da nekaj ni prav in je naslednje jutro prišel v trgovino Tam mu je pomočnik sporočil, da je milostiva gospa Pavla izpraznila skladišča in vsa dragocena krzna odnesla v zastavljalnico. V omari je obupani starec našel 70 zastavnih listkov na precej visoke vsote — vsa škoda znaša okrog milijona dinarjev. Zdaj se z vso rečjo ukvarja policija.

Peter Zgaga

V "Glasu Naroda" ste gotovo brali zanimivo novico iz Jugoslavije, tikajoče se prodaje žensk v neki srbski vasi. Fant se zaljubi v lepoticco in jo gre snubit. Njen oče jo stehta in pravi:

— Vaga toliko in toliko. Za kilo boš dal toliko in toliko. Če si zadovoljen je dobro, če ne, pa idi v božjem imenu!

To je pravi balkanski običaj, ki se v civilizaciji pač ne bo obnesel.

V Ameriki naprimer so ženske preveč napredne, da bi se dale na funte prodajati, četudi bi marsikatera napravila zelo dobro kupčijo.

Stodeset do stopenjast funtov težkih deklet, ki jih smatrajo v Ameriki najbolj stasite lepoticke, bi v tisti jugoslavanski vasi sploh nihče ne pogledal. Zenin, ki bi kupil kaj prav lepo okroglega in rejene-ga, bi takole za nameček dobil.

Rojakinjo so vprašali, če njen mož res jeclja:

— Seveda jeclja, — je priznala, — toda samo takrat, kadar govori.

Poleti nismo vedeli kam s pikniki, zdaj pa veselje ne bo ne konca ne kraja.

Pikniki so v gotovem pogledu bolj priporočljivi, ker se lahko nekoliko sprehodiš ali pa sedež v kakšno zatišje, dočim na veselici nimaš druge poti kot od mize do bare. V dvorani si kakor jetnik. In na veselici se je batil še nadaljne nevarnosti.

Prav lahko se namreč zgodi, da ta ali oni potrka na kozarec, vstane in zakriči:

— Posluš!

Ko se udeleženci nekoliko pomirijo, pa začne:

— Cenjeni sobratje in sestre! Cenjeni poslušalci...

Po tem uvodu človeku ne kaže drugega kot iz kože skočiti.

Chamberlain je torej izstopil iz angleškega ministrstva. Za Češko, Poljsko in za celo vrsto drugih evropskih dežel, prav pa za Anglijo, bi bilo dosti bolje, če bi zadnja tri leta ne bil v njem.

Angleški narod ne bo žaloval za njim, pač pa utegne Hiler prelitati kakšno solzo.

Hitler namreč ve, kaj se pravi izgubiti vplivnega somišljenika.

Le malokateri diplomat je izkazal Hitlerju toliko uslug kot mu jih je izkazal Chamberlain.

Dvakrat ga je poklical v Nemčijo, in Chamberlain se je pozivu brezpogojno odzval.

In ko je Hitler udaril po mizi ter rekel: — Tako bo s Češko! — je Chamberlain sicer malo pomencal, naposed pa pritrdil svojemu gostitelju: — Pa naj bo, če ti praviš, da mora biti tako! Ti že veš, kaj je prav!

Izgubiti takega prijatelja, ni malenkost.

Zveza med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Če bi imeli Nemei angleško mornarico, Italija in Japonska pa ameriško železo in ameriški petrolej, bi ta nova zveza res nekaj zalegla.

Poročenih moških torej ne bodo klicali in vojaško službo. Marsikatera mlada vetrnjačka, ki je stopila kar tjavendan v zakonski stan, bo vzkliknila:

— Oh, to je pa škoda! Za mojega sem bila trdno prepričana, da ga bodo vzeli.

Tekoči mesec se imenuje vinotok. Ima enointrideset dni. Kako dolgo bo pa trajal vinotok, bo odvisno od tvoje žetje in od števila sodov, ki jih boš napolnil.

Opazka, ki sem jo slišal o mladem zakonskem paru: — Kot ustvarjena sta drug za drugega. Ona je tako sanjavska, on pa tako zaspan.

Plačan oglas v ljubljanskem dnevniku: "Na poti iz kavarne proti domu sem izgubil kapo. Pošte-ni najditelj se lahko zanese na lepo nagrado."

SMRTNA KOSA

Včeraj, 3. oktobra je po daljši bolezni za otrpnenjem žil umrl Valentin Kos v starosti 64 let. Doma je bil iz Domžal in je prišel v New York leta 1906 ter je tudi tukaj ves čas ostal.

Zapušča ženo Nežo ter sina Franka, brata Franka v Cleve-landu, O., ter sestri Fani in Terezu v Domžalah.

Pogreb bo v ponedeljek ob 10. dopoldne s sv. mašo v slovenski cerkvi sv. Cirila na St. Marks Place, ter bo položen k večnemu počitku na St. Johns pokopališču.

Na mrtvaškem odru leži v pogrebniškem zavodu na 911 2nd Avenue, New York blizu 48. ulice.

Bil je član Samostojnega podpornega društva za Great-er New York in društva sv. Jožefa KSKJ.

Pokoju njegovi duši njegovim pa naše sožalje!

Dne 27. septembra je preminila Mrs. Margaret Svete, roj. Zot, v starosti 82 let.

Rojena je bila v vasi Rakitni pri Rakeku, odkoder je prišla v Ameriko leta 1907. Tukaj zapušča sina Antona in hčer Johanno, por. Lenarčič.

Dne 28. sept. je po kratki in mučni bolezni preminila dobro poznana Mrs. Jennie Bajt, roj. Čepon, stara 68 let. Zapušča zažaljenega soproga Andreja, doma iz Unea pri Rakeku ter tri otroke in veliko drugih sorodnikov. Rojena je bila v vasi Horjul pri Vrhniki, kjer zapušča dva brata ter sestero in več sorodnikov. V Ameriki je bivala 38 let.

DARILNE POSILJATVE
v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	—	\$ 2.25	V DINARJIH
200 DIN.	—	\$ 4.20	
300 DIN.	—	\$ 6.—	
500 DIN.	—	\$ 9.75	
1000 DIN.	—	\$19.—	
2000 DIN.	—	\$37.—	

100 LIR	—	\$ 5.50
200 LIR	—	\$11.25
300 LIR	—	\$16.65
500 LIR	—	\$27.50
1000 LIR	—	\$54.—
2000 LIR	—	\$107.—

V LIRA H

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih posiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Valeč razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo pokazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah, isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : : POTNIŠKI ODBELER : : :
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

NO VALORI:

Keria

Obdana z bornimi bajtami mačinov, je sredi velike trilitanske pustnje, med Nalun in Gadamesom skromna oaza Sinaua. V notrini oaze je črni vodnjak z zelenkasto vodo, ki je po ozkem žlebu v zvezi s studencem v puščavi. Semaj imajo ženske navado vsak večer prihajati po vodo. Zavišle so v dolge in pisane rute, ki jih konček krčevito držijo z obmi, tako da ne vidiš drugega od njih obrazov, ko blesteče in belino oči.

Nepremično sloneč na stenah ropadajočih hiš, opazujejo ženske tih in z ljubosumnimi pogledi, kaj počenja njih neveste in sestre. Saj je vsakokrat znana nepisana postava, a se ne sme nihče od njih prilizati vodnjaku, dokler ženske ne natakajo vodo.

Keria je imela štirinajst let in je bila lepa, vitka in prožna. Njene velike temne oči so se ji svetile ko zvezde in če si je razgalila obraz, so se ji zablesteli obje v snežnobeli čistoči.

"Alah te ima rad, Keria," ji je nekoč dejal Said. "Le kje bi kdaj mogel dobiti dekle, ki bi bilo tebi enako?"

Keria pa je nato odvrnila: "Samo po Alahovi volji rastejo palme..."

Said je torej vedel, da ga ima Keria rada. In tako so se začela običajna pogajanja med obema družinama. To so bile tiste davne snubaške šege neskončnega besedičenja in prikritega namigavanja, ki so se počasi in lenobno razpletla med starešinami, medtem ko so v brezdelni čepeli v senci zidovja. Zvečer, ko je zahajalo sonce in je prišla Keria k vodnjaku, je večkrat videla Saidovega in svojega očeta, kako sta se pogovarjala. Takoj je vedela, da se pletejo besede o njej in o njeni sreči.

Nihče ji ni bil povedal — saj kaka mala Arabka ne sme ničesar vedeti o ničemer, kar se tiče njene moštne — da imajo njeni svoji že zdavnaj drugačne namene ž njo.

Preteklo je bilo že dobre tri mesece, odkar je bil Mansur ben Ali, Mabrukov oče, prišel k njim iz Sciaue. Delj časa se je bil razgovarjal z Mohamedben-Mohamedom, njenim očtom, in je bil nato spet odptoval. Kmalu nato je bil šel v Sciauo Mohamedben-Mohamed, da je noganianja nadaljeval.

Mabruk je že imel dve ženi in je bil precej v letih. A bil je bogat, najbogatejši v Sciaui. Imel je dvanaest ovac in šest in pol dateljnovih palm. Kerijini svoji so bili mnenja, da bi bila

zveza z Mabrukom prav izredna sreča.

O vsem tem je Keria zvedela šele takrat, ko je bila zadeva že sklenjena. Proti volji očeta ni bilo nobenega leka. Kot navadno je šla Keria vsak večer z drugimi ženskami vred k vodnjaku. Negibno in samotno sloneč na steni hiše, jo je Said sledil s takim pogledom, ki se je je kar občutno dotikal. Njene oči so ga bliskovito pogledovale iz temine njene tančice in v pogledih je bila objubljena njene obupne ljubezni.

Pripravljali so se na svatbo. Pred rojstno hišo Kerie so razprostirali po pesku preproge vseh vrst. In nekoč pozno zvečer, ko je bilo skoraj že popolnoma temno, in so le zvezde izžarevale svojo migetajočo luč na zemljo, so nenadoma začeli vreti iz vseh hiš moški in ženske v Sciaui. Ženske so koj lušknile v Kerijino hišo; bile so vse zastrte in neznanško se jim je mudilo, ko da bi jih kdo preganjal. Moški pa so drug drugemu pomahali z roko in se nato močje usedli na preproge.

Keria je stala v veži in je strmela v zvezde. Tudi Said je delal isto. Videl je zvezde, kako so obdajale, ko svetniški sij glavo dekleta, ki je pravkar z drugimi vred stopila v polkrog. Dawi je vedel, da to ni bila Keria, je imel neznanško zaradi nje rad.

Medtem je eden moških začel ubirati strune za počasno, ritmično koračnico. Kleče so se začela dekleta po taktu pripogibati z zgornjim životom. Odložile so tančice, vendar so bili njih obrazi skoraj povsem pokriti z njihovimi lasmi. Kakor gibljive lutke so znajevali v glavo, pozibavale so se v kolikih iztezale so život in so iztezale roke zmeraj hitreje, bolj divje in bolj strastno. Keria je stala negibno v veži svoje hiše in je tiho zrla v nebo.

Tri do štiri večere — poslednje tri večere svojega dekliskega stana je Keria stala tako in strmela v zvezde, medtem ko so drugi plesali in igrali.

Na večer tretjega dne je Mabruk odvedel svojo nevesto na hrbtno visokonoga konja s seboj. Keria se je še bolj zavila kot sicer v svoje pajčolane, tako da se niso izza njih niti oči blestele. Vso noč in ves dan je konj neprestano drevil dalje v Sciauo. Ko se je že znočilo, sta prispela do Mabrukove hiše. Po kratkem pozdravu, je ženin odvedel nevesto v poročno sobo in ji je zapovedujoče strgal tančico z obraza. — A koj se je osuplo opotekel nazaj, zakaj Kerijin obraz je bil

ena sama velika rana — od oči do ust, od ušes do nosu, od senca do brade — same globoke zareze.

Še i-to noč je zavržena Keria skrivši zapustila svatovsko okrašeno hišo. Kako je bila srečna, da je mogla ostati zvesta svoji ljubezni. Sama je tekla ven v temino, ko so jo razsvetljevale le zvezde, tekla je k Saidu, da bi mu povedala, da mu je ostala zvesta. Sonce ji je dalo novih moči. Lepo topla ji je bilo, ko se je zleknila

Tovarna za sleparske igre

Ko je parnik "City of Havana" meglenega decembra dva dne pristal v newyorški luki, so detektivi iz neke njegove kabine pobrali starejšega moža, ki se je vedel zelo ogroženo, češ, da gre gotovo za pomota, kajti opraviti imajo s polkovnikom Georgeom Abbottom.

"Vi ste prav tako malo polkovnik, kakor jaz kitajski cesar," je odvrnil detektiv Duffy. Vase pravno ime je Lew Morris ali Lester Maxwell, ali ne vem kako. Igra je končana. Eden naših ljudi vas je opazoval, od kar ste na Kubi vstopili."

Lažni polkovnik Abbott se je tedaj vdal in priznal, da se imenuje Lew Morris. Otvrdil so ga in nekoliko tednov zapojejo so ga obsodili zavoljo sleparske igre. Vsak zagovor in izgovor bi bil tudi zaman, kajti med njegovo prtljago so našli dovolj jasne dokaze, za značaj njegovega poklica, vse mogoče pripomočke, ki so mu rabili za sleparsko igro. Med temi stvarmi pa so našli še nekaj, kar je spravilo v zaščenje celo newyorško policijo, ki je vendar javna maršičesa. To je bil katalog neke tvrdke, ki se je bavila z izdelavo predmetov in potrebščin za sleparsko igro.

Ta katalog je bil precejšnija knjiga in je obsegal opis kakšnih tisoč različnih predmetov. Na vsem svetu ni menda nobenega drugega "podjetja", ki bi se bavilo s "proizvodnjo" takšne vrste, vsaj ne v tem obsegu. Klienti tvrdke so raztreseni po vsem svetu, dobiti jih je enako v cenah barih, kavarnah in biljardnih salonih, kakor v kadilnih salonih velikih prekomornikov in odličnih hotelih.

"Lastnik tvrdke" je izjavil detektivski nadzornik Duffy novinarjem, ki so ga obiskali, je začel s svojimi posli, kakor

po tleh, po pesku in kamenju. Ko se je zbudila, je od groze ostrmela; na daljnem obzorju se je bilo nebo prepreglo s tistim rumenordečim mrčem, ki napoveduje bližajoči se peščeni vihar. Naglo se je začelo temniti nebo. V divjih sunkih je pometal vihar žgoče množine peska predse. Zmeraj težje je bilo dihanje. Keria je vsa oslabiljena po lakoti, žeji, vročini in ranah hitela dalje. Tekla je in tekla. Vihar jo je poganzjal predse kot nseheli listič. Sonce je zašlo v rumeno-rdečem mrču in naglo se je stemnilo. Potem je nastopila dolga, neskončna noč. Keria je tekla in tekla. Bila je že na koncu svojih moči. Po vsem telesu je trepetala. Slednjice je padla in obležala. Veter je s peskom naglo zasul njeno negibno telo. Ko se se ne pobu snet zasvetile zvezde, je bila sredi brezmejne pustnje ena peščena sipina več.

ŽALOSTNA OBLETNICA

Junaški branitelji poljske prestolice Varšave se po treh tednih vročih bojov predajo sovržniku. — Slika je šele sedaj prišla iz Evrope.

vžgalice" je veljal samo \$1.50 in ga je bilo mogoče pustiti odkrito na mizi. Prstan z majhnim zrcalom na notranji strani roke je veljal \$5.00.

Tudi preparirane karte vsake velikosti in z vsemi običajnimi vzorci so bile na prodaj. Magne nepravilnosti na zadnji strani karte izdajajo sleparju njeno vrednost. Druza metoda je metoda "svetlikajočih se kart". Na zadnji strani imajo svojo vrednost napisano s 5 cm visokimi številkami. Toda teh številčk oko ne vidi. Šele če uporabljajo določene naočnike, jih lahko razločno bereš. Daje je omeniti tudi karte, ki imajo ase na poseben način zglajene, tako da jih igralec čuti med prsti in lahko potegne as, kadar hoče.

Sleparske rulete je bilo dobiti v vseh mogočih izvedbah in so predstavljale prave tehnične čudeže. Pri prepogostejših izvedbah je croupier lahko dosegel samo neke določene številke, dražje izvedbe so mu omogočale doseči vsako poljubno številko.

Posebna specialiteta tovarne sleparskih iger so bile "zanestljive" kocke. Katalog hvali te kocke posebno zavoljo tega, ker jih ni mogoče razlikovati od neprepariranih kock niti po teži, niti po zunanosti, niti po tem, kako padajo. Katalog pravi dobesedno: "Kocke vas bodo zajamčeno zadovoljile, če jih boste uporabljali na gladki trdi podlagi. Vsi igralci na kocke, ki smejo zahtevati, da prenesejo njih kocke vsako preizkušnjo, dajejo prednost temu izledku."

Dobre prodaje je bilo deležno gotovo tudi sredstvo, ki je bilo z njim mogoče neopazno in brez vsake posebne spretnosti izmakniti vsak ček, denar, vsako karto itd. To sredstvo, ki ga brzkone niso kupovali samo sleparski igralci, je prodajala tvrdka v obliki tekočine ali paste. Pred igro si je slepar z njim skrbno natrl roke in predmeti, kakršne smo omenili, so obviseli na rokah, naj si so bile te tople ali hladne.

"Naj mi še kdo reče, da ni nobenega napredka," je dejal nadzornik Duffy. "Pred nekoliko leti se je moral vsak lopov vsaj malo učiti in nekaj je moral znati. Danes pa mu opravi vse — stroj."

Šestnajstletni fant 130 kg težak.

V Jarinini pri Vinkoveih živi kmečki fant, ki je komaj 16 let star, pa je 180 cm visok in 130 kg težak. Je to Adam Šerfer, ki so mu nedavno stariši pomrli, in ker nima nikogar, da bi mu vodil gospodinjstvo, se je sklenil poročiti z 18-letno sovaščanko Terezijo Burišovo. Te dni je Adam obiskal škofa dr. Akšamoviča v Djakovcu in ga poprosil, naj mu dovoli stopiti v zakon pred polnoletnostjo.

Trnjeva krona

Sramotna trnjeva krona, ki je med bličanjem najbolj ranila Krista, po Jezusovi smrti ni bila vržena z drugimi predmeti v bližnji vodnjak na Kalvariji. Magne nepravilnosti na zadnji strani karte izdajajo sleparju njeno vrednost. Druza metoda je metoda "svetlikajočih se kart". Na zadnji strani imajo svojo vrednost napisano s 5 cm visokimi številkami. Toda teh številčk oko ne vidi. Šele če uporabljajo določene naočnike, jih lahko razločno bereš. Daje je omeniti tudi karte, ki imajo ase na poseben način zglajene, tako da jih igralec čuti med prsti in lahko potegne as, kadar hoče.

Sleparske rulete je bilo dobiti v vseh mogočih izvedbah in so predstavljale prave tehnične čudeže. Pri prepogostejših izvedbah je croupier lahko dosegel samo neke določene številke, dražje izvedbe so mu omogočale doseči vsako poljubno številko.

Posebna specialiteta tovarne sleparskih iger so bile "zanestljive" kocke. Katalog hvali te kocke posebno zavoljo tega, ker jih ni mogoče razlikovati od neprepariranih kock niti po teži, niti po zunanosti, niti po tem, kako padajo. Katalog pravi dobesedno: "Kocke vas bodo zajamčeno zadovoljile, če jih boste uporabljali na gladki trdi podlagi. Vsi igralci na kocke, ki smejo zahtevati, da prenesejo njih kocke vsako preizkušnjo, dajejo prednost temu izledku."

Dobre prodaje je bilo deležno gotovo tudi sredstvo, ki je bilo z njim mogoče neopazno in brez vsake posebne spretnosti izmakniti vsak ček, denar, vsako karto itd. To sredstvo, ki ga brzkone niso kupovali samo sleparski igralci, je prodajala tvrdka v obliki tekočine ali paste. Pred igro si je slepar z njim skrbno natrl roke in predmeti, kakršne smo omenili, so obviseli na rokah, naj si so bile te tople ali hladne.

"Naj mi še kdo reče, da ni nobenega napredka," je dejal nadzornik Duffy. "Pred nekoliko leti se je moral vsak lopov vsaj malo učiti in nekaj je moral znati. Danes pa mu opravi vse — stroj."

Šestnajstletni fant 130 kg težak.

V Jarinini pri Vinkoveih živi kmečki fant, ki je komaj 16 let star, pa je 180 cm visok in 130 kg težak. Je to Adam Šerfer, ki so mu nedavno stariši pomrli, in ker nima nikogar, da bi mu vodil gospodinjstvo, se je sklenil poročiti z 18-letno sovaščanko Terezijo Burišovo. Te dni je Adam obiskal škofa dr. Akšamoviča v Djakovcu in ga poprosil, naj mu dovoli stopiti v zakon pred polnoletnostjo.

V avgustu 1239 so trnjevo krono slavnostno prepeljali v Pariz in jo shranili najprej v posebni kapelici, ki jo je dal zgraditi kralj Ludvik IX. Med francosko revolucijo je bila leta 1791 prenešena v St. Denis. 10. avgusta 1806 jo je prenesel pariški nadškof v katedralo Notre Dame, kjer je shranjena še zdaj. V katoliškem svetu je baje 570 trnov, o katerih trdijo, da izvirajo iz trnjeve krone. Toliko trnov pa seveda v kroni sploh ni bilo.

ZOPET POPLAVA RUMENE REKE.

Rumena reka je zopet začela prestopati bregove. Poplave zavzemajo katastrofalen obseg, ponekod je voda nanesla blato več metrov visoko. Na tisoče prebivalcev je utonilo v umazanih valovih.

Deževje noče pomehati in računajo, da se bo nesreča še povečala. Nešteto vasi je pod vodo, nekatere so sploh izginile s površja in ni o njih nobenega sledu več. Reka nosi s seboj človeška in živalska trupla, polništvu in drugo. Mnogo ljudi je bolnih, posebno pustoši rumena mrzlica. Oblati so ukrenile vse potrebno, da se prepreči zatiranje kolere, tifusa in kuge.

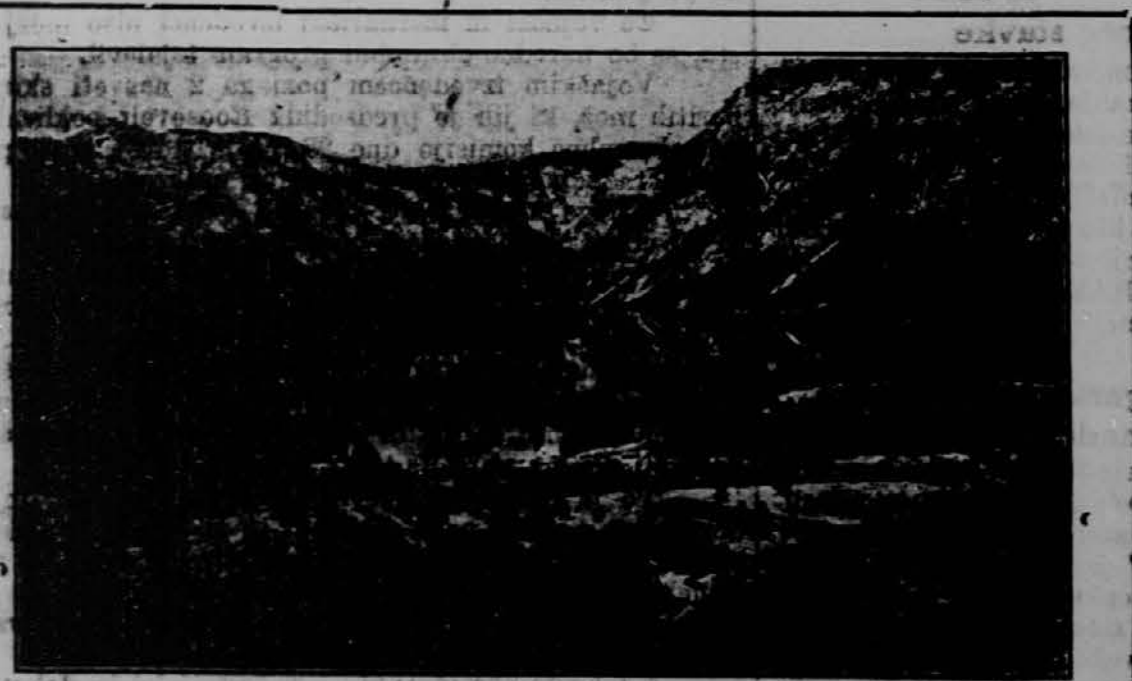
V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

Bohinjsko jezero

ZGODOVINSKI ROMANI SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIŽARJI
I. in II. zvezek, broš. . . \$3.75

MALI VITEZ
Vezano \$3.25

POTOP
I. in II. zvezek, broš. . . \$3.50

QUO VADIS
I. in II. zvezek, broš. . . \$3.—

ZA KRUHOM
Broširano . . . 25c

Z OGNJEM IN MECEM
Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York

V METEŽU

— Roman — Spisala: MARLIJA KMETOVA. —

13

"Da, ker te ljubim — in kaj ne veš, da si mi ti — vse! Da so vse moje kretnje, vse besede, vsi pogledi le zate, tudi če te ni poleg mene. Da iščem, iščem novih stvari v oblekah, barvah, stolih, slikah — v vsem in povsod so to edino mislijo, kako bo vse to všeč tebi! Da si na cesti v vsakem mojem koraku, v vsakem človeku; da te iščem z očmi in mislijo vsepovsod, da trpim neznozne muke pri vsem tem in mi je to vendarle v življenje in bi bila brez vsega tega mrtev človek? O — in ti greš in mi govoriš take besede! Ivan, Ivan..."

"Moj dragi... in tako dalje." je mirno povzel Pire. "Dober spomin imaš, ne bi si bil mislil. Kje si brala vse to? Vse take besede so v romanih in stokrat sem jih že bral. In lepo si zadeklamirala, hvala. Tako in zdaj grem."

Pire je vstal, a Poldi je omahnila na zofo.

"Sirovež!"

"Tudi to je v romanih, prav. In ne omedlevaj za menoj! Imas moža in milijonov — kaj ti bom jaz? In ne maram vezi, zato se tuči oženil nisem. Zbogom!"

"Že je držal Pire za kljuko, da bi odšel, tedaj se je vzdramila Poldi in planila k njemu.

"Odpusti!"

"Pa kaj? Nič ti nimam odpustiti. Vse, kar sem dejal, je res, kar si dejala ti, je morda tudi res. Vsak ima svoj prav — in vsak svojo pot. In ker ta moja pot nima nobenega stika s tvojo, zato je škoda vseh besed, vseh jadicovanj, obljub, prošelj, odpustitij — in pusti, naj grem, in ne išči žalosti. Vse take stvari so le potrata časa. Vsega imas dovolj, še moža — zato se ne pestuj — in torej adijo in lahko noč!"

"V morje skočim," je dejala Poldi in se naslonila na vrata. "Ne boš skočila. — Za tako pot si premalo trpela."

"Prenašalo? Ljubim te — in ti me ne maraš. Je to premalo?"

"Premalo, dokler ima človek toliko drugega razvedrila, kot ga imas ti. Torej — nikakih scen — ne maram tega. Pusti, da grem izlepa."

"Ivan — če te zasovražim?"

"Ivan — zakaj si tak?" Poldi se je le še s težavo držala pokonci in nogo so ee ji šibile.

"Tak sem pač — a ti nisi taka. Lahko noč!"

Pire jo je nalahno odrinil od vrat in mirno odšel, da Poldi ni vedela ni kako. Vse se je megililo pred njenimi očmi, solze so jo obile in zgrudila se je v naslonjač.

"Vse končano," je šepnila. "To je vse od nesrečne oblike. Grda sem se mi zdel a nočoj in me je zasovražil. Da, to je. A maščevala se bont! Vilo moram imeti, avtomobil, prekrasne toalete, lepa bom še — in potem bo prišel — a jaz nalašč, nak, nalašč ga niti pogledala ne bom."

Burna jeza je priklopela vanjo in dolgo v noč je sklepala bojne načrte.

Na večer je šlo drugi dan in Pire se je og'asil pri Meti. "Torej venkar," ga je pozdravila Meta, mu ponudila prostor in tudi sama sedla. "Ste le prišli počivat, gos-pod doktor?"

"Je že precejšen kos čela za menoj in sem utrujen."

"Imate toliko čela v pisarni?" je vprašala Meta.

"Ah — kaj to! A pri Poldi sem dokončal."

"Je to mogoče?" se je začudila Meta. "Saj je bila še včeraj vsa v ognju za vas!"

"Ste opazili? Pa sem lepo pogasil ogenj."

"Zapustili ste jo? O, kako morete! Reva, smili se mi."

"Nikar, nič huđe ga ji ni in ji tudi ne bo."

"Kaj ne verujete v ljubezen?"

"V ljubezen prav malo, pri njej še manj. To je pri njej samo površje, ki misli, da ga mora obdržati lepo uglajenega kot zrealo. Sam luksuz — in drugega nič. A jaz nisem luksuzen predmet."

"Kajpa, da niste, to je že res."

"No — in zakona ji pa tudi nisem nikdar obljubil."

"Saj je vendar poročena."

"Zato pa. Če je pa poročila starega moža — kaj sem jaz kviv? In saj sem vam bi že zadnjič pravil: odveč mi je že bila precej časa. neumna je kot noč — pa kaj bi vlekel dolgočasje dalje. Drugam pojdem."

"Štreno mešat?"

"Da."

"Dokler se spet ne naveličate?"

"Dokler se spet ne naveličant."

"To ni lepo od vas."

"In kaj je sploh lepo?"

"Ne pridem vam do živga, že vidim. Kakšen čudovit človek ste! Skoro bi vas morala sovražiti."

"Nikakor — se ne izplača. Niti me ne sovražite niti ne vzljebite — pustite, ča imam pri vas svoj kotiček odpočitka."

"Nekako smetičče, kajne, kamor stresate zdaj pa zdaj preostanke svojih zverženih modrosti?"

"No, no, kako ste pikri! Pa nič ne de. — Povejte mi kaj o Rižnarjevi gospe Mc'aniji."

"Kaj, tja menite?" se je začudila Meta.

"Morda ne — a zanimata me ta dva srečna zakonca."

"Če vas res samo zanimata! A, da bi hodili tja štreno mešat — po vašo — tega ne smete."

"Če bi hotel?"

"Ne, gospod doktor, vi ste pravi Mefisto, strah me vas bo."

"Torej, kaj je pri Rižnarjevih zanimivega?"

"Ona je zares zanimiva. Do skrajno-ti estetičnih načel in čuvstev, ji je bilo zoprno vsako delo. Če bi se poročila, je vedno dejala, bi šla le v salone, zakaj delo da ponižuje človeka, posebno delo rok v kuhinji in gospodinjstvu."

"Čujte, čujte, — plemenitaški nazor graščakov iz srednjega veka! Kaj dalje?"

"A ko se je poročila, je pričela delati in opravlja vse sama — brez služkinje."

(Nadaljevanje prihodnjid.)

Delavski pregled

ŠTRAJKARJI IN PREDSEDNIK ROOSEVELT

Štrajkarji pri Bethlehem Steel v Baltimore, Md., so z velikimi plakati pozivali predsednika, naj se zavzame zanje. — Bethlehem Steel ni upravičena do vladnih naročil.

Ko je dospel v ponedeljek predsednik Roosevelt v Baltimore, Md., in si ogledal tam kajšnje tovarne, ki izdelujejo naročila za vlado, so ga stavkarji Sparrows Point tovarne, ki je last gorionemjene družbe, na poseben način presenetili.

Vedoč, da si bo ogledoval Glen Martin aeroplansko tovarno v Middle River, so se postavili na obe strani vhoda ter dvigali v zrak lepake z naslednjimi in sličnimi napisi: "Kdo je močnejši: Bethlehem Steel Co. ali vlada Združenih držav — Ali Bethlehem Steel diktira Združenim državam — ali bodo Združene države diktirale Bethlehemu?"

Kakor znano, so CIO voditelji kritizirali vlado, ker je dala naročila Bethlehem Steel Co., ki je bila vendar obtožena kršitve Wagnerjeve postavbe.

Delavski voditelji zatrjujejo, da je v ponedeljek in torek počivalo najmanj osemdeset odstotkov delavcev. V tovarni obratuje malo departmentov. Piketske vrste se jačajo od dne do dne.

Nasprotno pa seveda zatrjuje Francis H. Wrigton, pomožni generalni manager, ki pravi, da delo normalno napreduje in da se delavci v čedalje večjem številu vračajo na delo.

Tovariši Sidneya Hillmana, ki zastopa delavstvo v predsednikovi obrambni komisiji, pravijo, da je še vedno upanje za odvrnitev stavke v Bethlehem tovarnah, ki imajo izvršiti tisoč milijonov dolarjev naročil za narodno-obrambni program.

V Baltimore so dospelii vladni zastopniki, ki skušajo doseči uravnavo. Njihova prizadevanja pa ne morejo biti uspešna tako dolgo, dokler Bethlehem Steel in CIO ne pojasnita svojih pogojev.

S stavko prete tudi delavci v Lackawanna tovarni v bližini Buffala, pa tudi v Johnstown tovarni pri Pittsburghu je začelo nekaj vretii.

VLADA MORA POSREDOVATI

Podjetniki so se začeli posluževati napram štrajkarjem starih metod. — Philip Murray je opozoril Sidneya Hillmana. — Stavka v Johnstown, Pa.

Philip Murray, predsednik odbora za organiziranje jeklarjev, je opozoril Sidney Hillmana, zastavnika delavstva v narodno-obrambni komisiji, da bodo delavci v nekaterih tovarnih Bethlehem Steel Co. nedvomno zastavkali, če ne bo vlada pravočasno posredovala. Prejšnji teden je zastavkala nekaj delavcev Cambria tovarni v Johnstown, Pa. Tej majhni in brezpomembni stavki je pa po nekaj dneh sledila druga, večja in sicer predvsem zaradi tega, ker vodstvo tovarne s stavkarji ni tako ravnilo kot se spodobi.

V stanovanja štrajkarjev so prihajali kompanijski najeteži, ki so strahovali žene štrajkarjev, siloč jih, naj jih pregovore, da bi se vrnili na delo.

Majnerji za Murraya

Neko nepotrjeno poročilo pravi, da hoče imeti 500 izmed 7000 localov United Mine Workers za svojega predsednika Philipa Murraya, ne pa Louisa L. Lewisa. Murray je baje odločno izjavil, da pod nobenim pogojem ne prevzame tega urada.

New Jersey, središče letalske industrije

Ko je v Bendix, N. J., začela obratovati nova tovarna Air Associates, Inc., je imel slavnostni govor governor Moore, ki je poudarjal, da je postala država New Jersey središče ameriške zrakoplovne industrije.

V New Jersey obratuje danes 72 tovarn, v katerih izdelujejo letala in potrebščine za letala. V teh tovarnah je zaposlenih najmanj trideset tisoč oseb.

Po mojem mnenju, — je rekel, — je New Jersey edina država v ameriški Uniji, v kateri izdelujejo vse dele in potrebščine za letala. Niti enega dela ni treba naročiti iz kakšne druge države.

Nova tovarna Air Associates je veljala pol milijona dolarjev ter je opremljena z najmodernejšimi stroji.

Navečja tovarna je Wrigtona v Pattersonu, v kateri izdelujejo motorje. Mnogo zrakoplovnih podjetij se je p red kratkim preselilo v New Jersey iz New Yorka in iz drugih držav.

CIO unije proti komunizmu

Državna zveza CIO unij v državi Missouri je propoveda la svojim uradnikom vstopiti v kakršnokoli komunistično, narodnosocialistično ali fašistično organizacijo.

Konec stavke

General Motors Corporation naznanja, da je končan štrajk, ki je izbruhnil pred devetnajstimi dnevi v oddelku za Diesel motorje. Izmed 400 delavcev jih je 350 štrajkalo. Prihodnji ponedeljek se bodo vsi vrnili na delo. Podrobnosti doseženega sporazuma niso znane.

Organizacija pomaga Kanadi

Detroitška "Amalgamated Association of Electric Railway and Motor Coach Employees" je poslala kanadskemu vojnemu ministru J. L. Ilsleyu dva tisoč dolarjev za kanadski vojni fond.

Korporacija sporoča v posebnem pismu, da simpatizira s Kanado in Anglijo in želi, da bi tudi druge organizacije sledile njenemu vzgledu.

Delavski komisar Moore umrl

V starosti 66 let je v New Yorku umrl, zadet od srčne kapi, John D. Moore, komisar državnega Delavskega urada.

Prejšnji dan je bil povsem zdrav ter je ostal v uradu dalj časa kot ponavadi.

Naslednjega jutra so ga našli mrtvega v njegovem stanovanju.

Za komisarja ga je imenoval governor Lehman leta 1937.

Komunisti, naciji in CIO

Iz Jefferson City v Missouri poročajo, da je državni CIO council soglasno amandiral svoja pravila, da ne sme biti v nobnem CIO uradu nobena ga nacija, fašista ali komunist.

RAZGLEDNİK

NALOGA INDUSTRIJE

Načrti za izvedbo narodno-obrambnega programa so završeni; kongres je dovolil potrebne vsote denarja; ameriškim industrijam so bila oddana naročila, in tozadevne pogodbe so podpisane. Izvedba programa je zdaj ovisna od zmoglosti ameriške industrije. Vse ameriško gospodarstvo se mora posvetiti nalogi, da postanejo Združene države najmočnejša sila na svetu.

Poglejmo, kaj se je zgodilo v zadnjih treh mesecih. Kongres je dovolil v obrambe svrhe dvanaest tisoč milijonov dolarjev ter obljubil dovoliti še pet tisoč milijonov za povečanje in izboljšanje mornarice.

Doslej podpisani kontrakti predstavljajo 65 odstotkov nakazane vsote.

Vse ameriške ladjedelnice izdelujejo nove ladje. Celotno ladjedelnicah ob Velikih jez erih grade podmornice, ki bodo upravljene skozi Cikaški kanal po Mississippiju na odprto morje.

Doslej je naročenih 20 tisoč letal, dočim jih bodo vseh skupaj zgradili 34 tisoč.

Za izdelovanje tankov in izvedniških kar je vse pripravljeno. Precejšnje število topov je bilo izdelanih pred določenim časom.

Nakupljenega je bilo isoče in tisoče akrov ozemlja za zgradnjo novih tovarn in vojaških postojank.

Naročenih je več milijonov blanketov, parov čevljev, uniform in ogromne množine konzerviranih živil.

Izvedba narodno-obrambnega programa je poverjena štirim skupinam: predsedniku in kongresu, vojaškim in mornariškim izvedencem; obrambni komisiji, privatni industriji, vsplšnoem.

Nekateri očitajo predsedniku, da je zanemarjal deželno obrambo ter odlašal z njo prav do junija tekočega leta.

Ti očitki so neutemeljeni. Ze leta 1937 je predsednik po vedal kongresu, da dežela ni dovolj pripravljena. Kongres se pa ni zganil vse do časa, da je kapitulirala Francija.

Meseca februarja je predsednik predlagal 25 odstotno povečanje mornarice. Kongres je bil samo za 11 odstotno povečanje, pa se je obotavljal do meseca junija, ko je slednje sprejel predlogo ter naročil tudi 4500 mornariških letal.

Nekaj sličnega je bilo z armadno predlogo. Sele 13. junija je bil na razpolago potreben denar za 4274 letal. Mesec kasneje je pa kongres pospešil predlogo za 70 odstotno povečanje mornarice in za 15 tisoč letal. Potrebne vsote so bile pa dovoljene šele 9. septembra.

Vojaška letala bodo veljala štiri tisoč milijonov dolarjev. To je tlakrat toliko kot je bilo lani dovoljenega za vse oddelke armade in mornarice.

Načrte so izdelali vojaški in mornariški izvedenci. Tudi glede nakupa odločajo armadni in mornariški profesionalci, ne pa politiki.

Če vojaški in mornariški izvedenci niso možje na mestu, se bo narodno-obrambni program izjalovil.

Vojaškim izvedencem pomaga z nasveti skupina razboritih mož, ki jih je predsednik Roosevelt poklical v narodno-obrambno komisijo dne 28. maja, torej prej, predno je bil na razpolago denar za izvršitev programa.

Naloga komisije je, ugoditi odnosja med armadnimi in mornariškimi izvedenci ter privatno industrijo.

Prvotni odziv industrije ni dosegel pričakovanj in vse presenetil. Tvorničarji so si mislili: — Vlada nam predpisuje, koliko smemo zaslužiti in nam noče jamčiti dobička. Raje izdelujemo naročila za Anglijo. V tem je dosti več zasluzka.

Vlada je polagama dala industrij zahtevane jamščine, obenem pa tudi zapretila z za plembo tovarn, ki bi se branile prevzeti vladna naročila.

To je zalego. Industrijalci so se vklonili, in tovarne obratujejo s polno paro. Oglašati se je pa začelo delavstvo in poudarjali svoje pravice. Vest i o pretečih stavgah se širijo. Ponekod so štrajki že dejanski izbruhnili.

Vladi ne bo kazalo drugega, kot da tudi delavstvu ugodi in mu zaščiti vse doslej pridobljene pridobitve.

Ko bosta obe stranki — industrijalci in delavci — povsem zadovoljni, bo narodno-obrambni program v polnem razmahu.

To je absolutna potreba z ozirom na čedalje večjo nevarnost, ki preti Združenim državam.

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali 2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

POLITIČNA KAMPANJA

Flynn poletel proti zapadu

V spremstvu nekaterih članikarjev in politikov je odletel proti Zapadu Edward J. Flynn, predsednik demokratskega narodnega odbora. Na pacifični obali bo stopil v zvezo z lokalnimi demokratskimi voditelji ter sestavil podrobne načrte za kampanjo.

Flynn se bo vrnil v New York šele začetkom prihodnjega tedna. Kdaj bo posegel predsednik Roosevelt v volilno kampanjo — če bo sploh posegel, — se ne ve.

Achson za Roosevelta

Dean Achson je pred nekaj leti odstopil kot zakladniški podtajnik, ker se ni strinjal s politiko New Deala. Kot mnogo drugih, se pa ni pridružil republikancem, pač je pa ostal zvest predsedniku Rooseveltu. Včeraj je rekel, da bo meseca novembra glasoval zanj. Po njegovem mnenju je izvolitev Roosevelta v sedanjem času svetovne krize nadvse potrebna.

Mehika kupčuje z Japonsko

Odkar so Združene države prepevale prodajati staro železo Japonski, se je izvoz starega železa iz Mehike znatno povečal.

500 dolarjev za staro Fordovo karo

V Wincheser, Va., se je pripeljal D. C. Sewers v Fordovi kari izza leta 1914, katero je svoječasnno kupil za 37 dolarjev. Neki možki, ki se najbrž zanima za starine, ga je ustavitil in mu ponudil za karo petstodolarjev. Kupčija je bila seveda takoj sklenjena.

Japonci strgali ameriško zastavo

Iz Nanda v Indo-Kini poročajo, da so japonski vojaki zasedli skladišče American Far Eastern Trading Company ter strgali z droga ameriško zastavo. V skladišču je 1000 trnekov, ki se jih bodo Japonci skušali polastiti.

Veliki zračni napad na Hamburg

Angleško zračno ministrstvo naznanja, da so včeraj angleški aeroplani štiri ure bombardirali Hamburg, kjer je nastalo mnogo požarov in je bilo deloma uničenih, deloma pa več ali manj poškodovanih mnogo pomolov, petrolejskih naprav, razdeljane so bile železnice in poškodovana letališča. Poglaviti cilj angleških letalcev pa so bile velike Krupove municijske tovarne v Essenu.